

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: **Z. K.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 12. 2023, č. j. X,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 25. 8. 2023, č. j. X, žalovaná zamítla žalobkyninu žádost o invalidní důchod.
2. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, které žalovaná zamítla v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

4. Žalobkyně namítá, že nebyla přizvána na jednání, takže si lékař nemohl učinit odpovídající představu o jejím zdravotním stavu. Její dlouhodobé problémy nejsou posuzovány komplexně. Od roku 2006 se její zdravotní stav výrazně zhoršuje, zejména po prodělaném covidu. Trpí bolestí a omezenou pohyblivostí, které ji omezují v běžném životě. Má chronické bolesti hlavy a migrény (prášky na tlumení bolesti nepomáhají a zatěžují organismus nežádoucími účinky), v roce 2022 magnetická rezonance odhalila nezhoubný nádor na mozku. Trpí chronickým VAS krční páteře, skoliózou hrudní páteře, Scheurmannovou nemocí, vyklenováním plotének, artrózou malých a velkých kloubů horních i dolních končetin, bederní páteř má trvale zablokovanou. Na pravém kolenu má utržený vnější i vnitřní meniskus (dvakrát operováno), levá končetina je přetěžována a v blízké budoucnosti bude také operována. Má trvalé bolesti a otoky dolních končetin, haluxy a patní ostruhy, sužují ji noční křeče a bolesti lýtkových svalů, trpí žilní nedostatečností a je léčena na lymfologii. Dlouhodobá chůze i stání jsou pro ni problematické. Rehabilitace a lázeňská léčba pomáhají jen po omezenou dobu. Neustálá únava, vyčerpání a recidivy nemocí se negativně projevují i na jejím psychickém stavu. Je obtížné si najít práci na plný úvazek a udržet si ji. Dlouhodobým sezením a sledováním monitoru počítače se bolesti prohlubují.
5. Žalovaná ve vyjádření rekapituluje průběh dávkového řízení. Uvádí, že vzhledem k dostatečné zdravotní dokumentaci bylo možno žalobkynin zdravotní stav posoudit v její nepřítomnosti. Napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněno stejně jako posudek, z něž žalovaná vycházela. Protože žalobkyně nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu, navrhuje žalovaná, aby tuto otázku posoudila posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
6. V průběhu jednání dne 20. 1. 2025, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV ze dne 20. 8. 2024 (jehož obsah soud podrobněji rekapituluje níže), žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Žalobkyně se z jednání omluvila. Další dokazování soud neprováděl.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně dne 15. 11. 2022 požádala o invalidní důchod. Podle posudku lékařky OSSZ Příbram ze dne 24. 1. 2023 jde u žalobkyně o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je onemocnění kosterní soustavy, konkrétně osteoartróza, tedy zdravotní postižení podle kapitoly XIII, oddílu A, položky 1a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), pro které tato vyhláška stanoví míru poklesu pracovní schopnosti 10 %. Tu posudková lékařka navýšila podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity o dalších deset procentních bodů. Uzavřela tedy, že míra poklesu žalobkyniny pracovní schopnosti činí 20 %, a není invalidní.
8. Rozhodnutím označeným v bodu 1 tohoto rozsudku proto žalovaná žalobkyninu žádost zamítla.
9. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, v nichž vyjádřila nesouhlas s posouzením svého zdravotního stavu a k nimž doložila další lékařské zprávy.

10. Posudková lékařka žalované zpracovala v rámci námitkového řízení v nepřítomnosti žalobkyně posudek ze dne 9. 11. 2023. V něm dospěla k závěru, že žalobkyně není invalidní, neboť míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činí 25 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je polytopní chronický vertebrogenní algický syndrom bez kořenové symptomatologie, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro toto zdravotní postižení příloha k vyhlášce stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 10-20 %. Posudková lékařka zvolila horní hranici stanoveného rozpětí, kterou pro další komorbidity navýšila o 5 procentních bodů. Posudková lékařka doplnila, že oproti prvostupňovému posudku podřadila žalobkynino zdravotní postižení pod jiný oddíl a položku, neboť to umožňuje stanovit vyšší číselné hodnoty míry poklesu pracovní schopnosti.
11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že celkový zjištěný pokles pracovní schopnosti o 25 % neodpovídá ani invaliditě prvního stupně. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 11. 12. 2023.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná. Žaloba má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud ji proto věcně projednal. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
13. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 20. 8. 2024, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členem posudkové komise byl i ortoped, který žalobkyni při jednání komise též vyšetřil. Posudková komise dospěla na základě doložené dokumentace a vyšetření žalobkyně při jednání k závěru, že u žalobkyně jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je vertebrogenní algický syndrom, tedy zdravotní postižení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti na horní hranici stanoveného rozpětí, tj. 20 %, kterou posudková komise navýšila podle § 3 odst. 1 vyhlášky o 5 procentních bodů.
14. Stran bolesti zad nebyl zjištěn funkčně významný neurologický nález, který by odůvodňoval podřazení pod položku 1c. Posudková komise se následně věnovala jednotlivým zdravotním obtížím vyplývajícím z doložené lékařské dokumentace a dospěla k závěru, že buď nedosahují kritéria dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a pokud ano, tak by při jejich podřazení pod příslušné ustanovení přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity neznamenal vyšší míru poklesu pracovní schopnosti, než v případě zdravotního postižení, které posudková komise určila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.

16. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
17. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
18. Soud hodnotí posudek posudkové komise MPSV jako dostačující, logický a přesvědčivý. Byť by bylo možno posudkové komisi vytknout, že stěžejní pasáže posudku obsahují namísto obecného jazyka mnoho odborných lékařských pojmů (latinských výrazů) a komplikovanou strukturu textu, lze z něj bez větších obtíží zjistit, jak posudková komise hodnotila žalobkynin zdravotní stav a proč zvolila jeho podřazení pod konkrétní zdravotní postižení dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. I přesto soud připomíná posudkové komisi, že posudek by měl být vypracován pro „inteligentní laiky“, tedy jeho text by měl být formulován převážně prostřednictvím pojmů obecného jazyka a s důkladným vysvětlením souvislostí, jež jinak zná a chápe jen odborník – lékař (viz rozsudek NSS ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15).
19. Posudková komise vyšla ze všech dostupných lékařských zpráv a z dostatečně aktuálních podkladů včetně závěrů vyplývajících z vyšetření žalobkyně při jednání komise. Z posudku lze zjistit, jak posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobkyně a proč zvolila jeho

podřazení pod konkrétní zdravotní postižení dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobkyně komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozmezí 10 až 20 %. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti žalobkyně na samé horní hranici tohoto procentního rozmezí, tj. ve výši 20 % a dále jej podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity navýšila o dalších pět procentních bodů s přihlédnutím k žalobkyniným dalším zdravotním postižením (která v posudku podrobně popsala) a k pracovní anamnéze. Posudková komise také zdůvodnila, proč nebylo možné zdravotní stav žalobkyně hodnotit podle položky 1c (nejsou naplněna posudková kritéria odůvodňující podřazení pod tuto položku). Nutno navíc zdůraznit, že účastníci řízení závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili.

20. Závěry posudkové komise pak co se týče stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jejího podřazení pod příslušnou položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a stanovení míry poklesu pracovní schopnosti v zásadě korespondují s posouzením provedeným v rámci posudků vypracovaných v námitkovém řízení. Posudek posudkové komise však nad rámec těchto posudků vychází i z dostatečného množství zcela aktuálních lékařských zpráv a osobního vyšetření žalobkyně. Jde proto soudu o zcela způsobilý podklad pro posouzení důvodnosti žaloby.
21. Soud rozumí tomu, že žalobkyně vnímá své zdravotní obtíže, které popsala v žalobě i při jednání soudu, velmi intenzivně, a že je jimi v běžném životě omezena. Ostatně i závěr o tom, že u žalobkyně jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s poklesem pracovní schopnosti o 25 %, sám o sobě znamená, že zdravotní postižení žalobkyně je vážné, a nelze jej ztotožňovat s tím, že by snad žalobkyně byla považována za zdravou. Jde jen o to, že přicházejí do úvahy ještě závažnější zdravotní potíže, přičemž teprve ty odůvodňují přiznání invalidního důchodu. Takové obtíže však u žalobkyně odborné lékařské posudky nezjistily.

Závěr a náklady řízení

22. Nezbyvá tedy než uzavřít, že žádný ze žalobních bodů není důvodný. Soud proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovaná, která byla ve věci úspěšná, nemá podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve věcech důchodového pojištění právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. ledna 2025

Lenka Bursíková v. r.
soudkyně